

Gødskning og såning af alm. rajgræs

Behov for ekstra arealer med plænesorter.

Efter at vi i 2009 reducerede vores areal med alm. rajgræs med godt 30%, er der i 2010 til høst 2011 mulighed for at udvide igen. Det er i plænesorterne der er mulighed for at tegne ekstra arealer. Derimod har vi fuldt regnet i diploide og tetraploide fodersorter.

Vi vil derfor opfordre alle til at overveje, om det ikke er muligt at udlægge et lidt større areal af plænesorter. Der er tale om tidlige højtydende sorter.

Det er vigtigt for os at pointere, at der stadig er tale om rajgræsarealer under det niveau vi normalt ligger på. Problemet er, at sidste års relativt dårlige udbytter, kombineret med prisfaldet har svækket interessen for at lægge ud.

Det er dog et faktum at rajgræspriserne i dag er relativt bedre end kornprisen, hvis vi sammenligner med årene 2004-2006 (Altså før de høje korn og frøpriser i 2007 og 2008.) Dengang var det relativt let at udlægge frø.

Der er således meget psykologi i dette, men med de nuværende markedsforhold for korn og frø, er rajgræs et meget konkurrencedygtigt alternativ.

Der kan udlægges i vårbyg her i foråret, eller i renbestand til efteråret.

Udlæg af alm. rajgræs

Om foråret udlægges alm. rajgræs næsten udelukkende i vårbyg. Den anbefalede udsædsmængde varierer fra 4-12 kg/ha afhængig af frøstørrelse. I småfrøede, diploide sorter anvendes laveste udsædsmængde, mens der i storfrøede, tetraploide sorter anvendes største udsædsmængde (se ovenstående opstilling over sorter.) Sådybden skal være 1-2 cm, og frøene skal have kontakt med fugtig jord.

Normalt sås rajgræsset med alle trakte på 12 cm rækkeafstand. Planlægger man at høste 2 år på arealet kan såning på 24 cm overvejes. Dette giver samme udbytte i 1. års marken, og kan være en fordel i 2. års marken

Ved at så både korn og frø på dobbelt rækkeafstand, således at hele arealet er dækket med enten korn eller frø, opnås en god

konkurrence mod enårig rapgræs. Hvis man sår kornet med de forreste såtragte, kan frøet sås med de bageste, f.eks. ved at slangerne fra frøsåkassen føres ned i de bageste tragte.

En korrekt såning i en sådybde på 1-2 cm, er også forudsætningen for, at der kan anvendes DFF mod enårig rapgræs. En behandling med 0,1 DFF på fugtig jord forud for fremspiring af enårig rapgræs, har vist gode resultater i de senere år. Metoden kan anvendes i alle diploide rajgræssorter, mens de tetraploide med fordel kan sås på normal vis.

En velegnet dæksæd er en kort stråstiv vårbygssort, med lille tendens til aksnedknækning. Gerne en maltbygssort, hvor der gødes moderat. Der anvendes en udsædsmængde på 250 - 300 pl./m². Såning af udlægget skal ske straks efter såning af dæksæden.

Gødskning af alm. rajgræs

Den hårde vinter har givet en sen vækststart i år. Vi er dog dog positivt overrasket over rajgræsmarkernes tilstand. Enkelte marker der har været for kraftige i efteråret, specielt 2. års marker, og lider af sneskimmel, men generelt ser markerne godt ud.

Kvælstofgødskningen af alm. rajgræs bør udføres i slutningen af marts eller starten af april.

Kvælstofniveau: For at sikre et grundlag for et højt frøudbytte, er det ønskeligt, at afgrøden ikke går for kraftigt i leje i blomstringsperioden. Samtidig er det vigtigt, at der er gødet på et niveau, således at afgrøden er gået helt i leje til høst, og dryssespild hermed minimeres.

Tidlige fodersorter gødes med ca. 120-140 kg N/ha (tidlighed: 1-5).

Halvsildige og sildige sorter (tidlighed: 6-9), samt alle plænesorter gødes med 130-160 kg N/ha Sildige sorter gødes kraftigst.

2. års marker gødes med 140-165 kg N pr. ha.

Såfremt man planlægger at benytte en vækstreguleringsstrategi med Moddus i 1. års marker, bør man vælge den høje ende af N-skalaen

Opdeling af sorter til høst 2010.

De største sorter er vist nedenfor, med angivelse af tidlighed. (Jo højere tal jo sildigere sort.)

Diploide plænesorter høst 2010

Tidlighed:

- 3: Esquire , Fancy, Numan
- 4: Applause, Greensky, Neruda 1, Platinum, Tophat 2, Troya.
- 5: Bizet 1, Capri, Chardin, Conrad 1, Essence, Faveur, Gator, Greenglide, Hugo 1, Ponderosa, Stravinsky,
- 6: Ballet, Cleopatra, Greenfair, Greenway, Himalaya, Jeopardy, Keystone, Margarita, Montreux, Sanremo, Sauvignon, Vienna
- 7: Ace, Beatrice, Henrietta, Jessica, Taya

Diploide fodersorter høst 2010

Tidlighed:

- 3: Belida, Ikaros, , Sambin, Telstar
- 4: Achat, Bree, Kimber, Pimpernel Respect
- 5: Cachel, Denver, Indiana, Premium, Stefani
- 6: Feeder, Sponsor
- 7: Eiffel, Elegana, Foxtrot, Herbie, Jumbo, Kabota, Pastour.
- 8: Cancan, Mezo

Tetraploide fodersorter høst 2010

Tidlighed:

- 4: Aubisque, Giant, Mathilde, Magician.
- 5: Calibra, Cantalou, Garibaldi, Turandot
- 6: Aberbite, Elgon, Kentaur, Missouri, Meradonna,
- 7: Glencar, Kintyre, Loporello, Merkem, Merkator, Navarra
- 8: Penduick, Polim, Tivoli

Resultater fra DJF, Flakkebjerg viser større N-optagelse i tetraploide sorter, og forsøg tyder foreløbigt på, at denne type kan give merudbytte ved et endnu større N-niveau end diploide sorter. Kvælstofnormen er **135 kg N/ha** i 2009/2010 til 1. års marker udlagt i dæksæd samt ældre marker. 1. års marker udlagt i renbestand har en norm på 169 kg N/ha (efterår + forår).

Ved udnyttelse af et slæt efter frøhøst, er der mulighed for at gøde med op til 107 kg N pr. ha ekstra på lerjord, hvis slettet kan dokumenteres. Husk at normer og kvoter for slæt/afgræsning skal indregnes i det gamle høstår. I øvrigt henvises til Plantedirektoratets vejledning om gødnings- og harmoniregler 2009/10.

Kvælstofprognosen har ingen indflydelse på mængden, der skal tilføres i frøgræs.

Venlig hilsen

DLF-TRIFOLIUM A/S

På marker, hvor der er stor forskel i bonitet, vil det være en fordel at graduere gødskningen, således at lavninger og områder, hvor der erfaringsvis sker en høj frigivelse af kvælstof, gødes mindre og høje områder i marken gødes stærkere. Herved sikres, at de høje områder af marker også går i leje, og derved undgås frøspild.

Vækstregulering

I marker eller områder i marken med særlig kraftig vækst i strækningsfasen kan en behandling med 0,5-0,8 l/ha Moddus være formålstjenlig. Moddus behandlede arealer høstes når vandprocenten er mellem 20 og 25%, for at undgå dryssespild, hvis ikke afgrøden er gået helt i leje.

Forsøg i 2005-2007 har vist at det er muligt at hæve udbyttet med ekstra kvælstof. Kombination af ekstra N og Moddus har givet størst merudbytte i tetraploide rajgræssorter. Disse resultater kan studeres nærmere i vores publikation [ProduktionsDATA](#) og [FrøavlsFORSØG 2007/2008](#)

Gylle kan anvendes om foråret. Forudsætninger for gylleanvendelse er en perfekt fordeling, samt en nøjagtig værdiansættelse af gyllens kvælstofindhold. En ujævn fordeling af gyllen vil resultere i en uensartet og tvemoden mark. Der skal kalkuleres med, at indholdet af ammoniumkvælstof udnyttes 100%. Max. 50-60 % af afgrødens kvælstofbehov anbefales tildelt i første halvdel af april i form af gylle, resten tildeles i form af ren handelsgødning ved vækststart. Tildeles hele mængden i gylle, kan der blive problemer med bundgræs i våde høstår. Gylle indeholder 0,3-0,4 kg S pr. ton, men kun en mindre del er plantetilgængeligt. Der bør derfor suppleres med en svovlholdig gødning, f.eks. svovlsur ammoniak eller ammonsalpeter NS 20-10.

Fosfor - kali og svovl

P- og K-behovet er begrænset på velgødskede jorder og kan ofte udelades. Til rådighed for planterne bør være ca. 20 kg P og 50 kg K pr. ha. Det anbefales at anvende svovlholdige gødninger, således at der tilføres 10-20 kg S/ha.